

Motion till riksdagen

1988/89:206

av Birgitta Hambraeus och Ivar Franzén (båda c)
Förnybar energi och energihushållning för att hjälpa
u-länder

I. Förnybar energi

FN antog i höstas en resolution om främjandet av förnybara energikällor.

U-länderna, den s k Grupp 77, väckte förslaget. Sverige sade ingenting, men stödde först muntligen Canada som ville krångla till det hela genom att kräva särskilda miljökrav. Till slut väckte Filippinerna förslaget på nytt och FN antog det.

Resolutionen innebär att FN enhälligt beslutar

1. att ställa sig bakom rapporten från FN:s kommitté för nya och förnybara energikällor,
2. att snabbt förverkliga det program för förnybara energikällor som antagits i Nairobi i början av 70-talet,
3. att stärka FN:s arbete inom detta område,
4. att uppmana medlemsländerna att rapportera om deras utveckling av förnybara energikällor,
5. att uppdra åt Generalsekreteraren Pérez de Cuéllar att tillsätta en expertgrupp för ett informationssystem om förnybara energikällor,
6. att betona vikten av ekonomiskt stöd så att u-länderna kan utveckla förnybara energikällor samt
7. att öka samarbetet mellan FN:s olika organ när det gäller de förnybara energikällorna.

Liknande resolutioner har antagits av FN flera gånger med mycket klen resultat. Birgitta Dahl sade i en frågedebatt i höstas att Sverige skulle intensifiera sina ansträngningar att främja de förnybara energikällornas utbredning globalt. Ännu märks inga spår av denna ambition. Sveriges delegat till mötena med kommittén för nya och förnybara energikällor kan enligt egen utsägo ingenting om ämnet och förhåller sig passiv. Sverige låter sina ansträngningar att stärka FN:s budget bl. a. gå ut på att avskaffa de organ som nu har hand om den förnybara energin. Kontrasten är slående med vårt helhjärtade stöd i IAEA och internationella strålskyddsmyndigheter för att främja kärnkraftens utbredning.

Vårt internationella agerande måste bli mer samstämmigt med den av Sveriges riksdag beslutade energipolitiken. Denna överensstämmer väl med Brundtland-rapporten. U-ländernas berättigade önskemål måste uppfyllas!

II. Energihushållning

Mot. 1988/89

U206

Den sk Brundtland-rapporten "Vår gemensamma framtid", från världskommissionen för miljö och utveckling, har välkomnats i FN. Generalförsamlingen beslöt 1987 att uppmana FN:s olika organ att dra slutsatser utifrån rapporten för respektive verksamhetsområdet och redovisa detta under 1989.

De nordiska länderna har varit pådrivande för att följa upp rapporten. Men om inte industriländerna i praktisk handling tar rapporten på allvar kommer den inte att få tillräckligt inflytande på utvecklingen. Det räcker inte med att ändra FN:s organ, länderna själva måste förändras.

När det gäller energi betonar rapporten särskilt hur mycket som står att vinna på energihushållning, d v s att använda energin på ett effektivare sätt. Prof. Niels I. Meyer vid Danmarks Tekniska högskola, chef för Danmarks informationsorgan för förnybar energi, har föreslagit att de nordiska länderna skulle erbjuda sig att halvera sin energiförbrukning på 25 år. Detta skulle innebära ett konkret åtagande i enlighet med ett av Brundtland-rapportens förslag.

1975 beslöt riksdagen att ställa upp ett konkret energihushållningsmål. Det gällde att minska vårt beroende av olja. De centerledda regeringarna verkställde beslutet genom kraftfulla stöd till forskning, rådgivning, skärpta normer samt bidrag och fördelaktiga lån till företag och personer som satsade på energihushållning. De socialdemokratiska regeringarna har inte fullföljt ansträngningarna under 80-talet.

Det finns tillräckligt beslutsunderlag för att redan i dag kunna bedöma att en halvering av energiförbrukningen på 25 år är tekniskt realistisk och ekonomiskt fördelaktig. Sverige bör besluta att anta en sådan målsättning. En effektiv energiteknik är fördelaktig för oss själva. Den ger också u-länderna utrymme för ökad energianvändning och kan stimulera dem att själva använda effektivare energiteknik.

Hemställan

Vi föreslår

att riksdagen hos regeringen begär förslag om verkställande av FN:s resolution A/C.2/43/L.69 23 nov.88, ang. Nya och förnybara energikällor,

[att riksdagen hos regeringen begär förslag om fullföljande av Brundtland-rapportens rekommendation om en halverad energiförbrukning i enlighet med vad som anförts i motionen.¹]

Stockholm den 19 januari 1989

Birgitta Hambræus (c)

Ivar Franzén (c)

¹ 1988/89:N415

